

Indledning

Dette er Vestmøn Lokalråds LUP-plan.

Denne plan skal ses som en naturlig forlængelse af kommunens planer:

- Vordingborg Planstrategi 2021
- Kommunalbestyrelsens vision for Vordingborg Kommune i 2030
- Kommuneplan, Lokalområde Vestmøn
- Strategisk bosætningshandleplan Vordingborg Kommune 2020
- Strategisk Erhvervshandleplan Vordingborg Kommune 2030
- Strategisk Handleplan for landdistrikterne i Vordingborg Kommune
- Grøn Udviklingsplan for Vestmøn

Vestmøn Lokalråd har udvalgt områderne Bosætning – Turisme – Landbrug, handel og erhverv som prioriterede områder. Disse områder vil i denne plan blive detaljeret beskrevet.

De enkelte interesseområder er - alene for overskuelighedens skyld - beskrevet i separate afsnit. Dette er gjort med henblik på at beskrive lokalsamfundet som det fremstår i dag på en overskuelig måde og skal ikke tages som udtryk for en opfattelse af at disse fokusområder ikke interagerer. Såfremt et projekt senere kan relatere til flere interesseområder ad gangen, kan dette opfattes som et udtryk for projektets relevans, idet der i så fald sandsynligvis er tale om et tiltag, der i bred forstand understøtter udviklingsplanernes visioner.

Strategi

Det er Vestmøns Lokalråds strategi at engagere og involvere lokalbefolkning, lokale foreninger, lokale institutioner og lokalt erhvervsliv, således at de vil agere som idé skabere og interessenter i lokale udviklingsprojekter.

Lokalrådet kan bidrage med hjælp til projekterne med forskellige former for støtte, som kan være nødvendig for at projekterne kan gennemføres.

Som udgangspunkt er det ikke Vestmøns Lokalråd, der skal stå som projektejere, - det skal interessenterne eller idé skaberne selv stå for - og Lokalrådet kan ikke bidrage med betaling af renter og udgifter forbundet med projekternes eventuelle mellemfinansiering.

- Vejledning og opstart af projekter
- Kontakt til politikere og myndigheder
- Indkaldelse til borgermøder
- Afholdelse af workshops
- Fungere som styregruppe for de enkelte projekter
- Hjælp til fundraising

Lokalrådet kan dog initiere projekter i det omfang det forekommer hensigtsmæssigt og relevant. I sådanne tilfælde vurderes projektejskabet fra projekt til projekt. I nogle tilfælde kan Lokalrådet selv stå for ejerskabet – i andre tilfælde kan lokalrådet nedsætte en projektgruppe, der kan stå for projektets videreførelse.

Bosætning

Vestmøn er et attraktivt område at bosætte sig i. Der kan nævnes utallige forhold, som er med til at tilføre hverdagen og dagliglivet frihed, kvalitet og oplevelser. Boksen til højre nævner bare de mest umiddelbare.

Der kan forventes en mindre fremgang i beboerantallet på Vestmøn frem til 2031.

I det følgende vil konkrete indsatsområder, som Vestmøn Lokalråd forestiller sig vil være relevante, blive omtalt.

Udbredt og veludbygget infrastruktur, By- og boligfornyelse - Billige boliger, Natur, Sport og fritid, Bredt kulturliv af høj kvalitet, Mange sociale arrangementer og aktiviteter, Mulighed for at deltage i mange former for frivilligt arbejde, Kort afstand til handelscentre og indkøbsmuligheder, Kort afstand til idrætsfaciliteter og svømmehal samt fitness og golf, Kort afstand til de store veje og trafikforbindelser.

Vestmøn ligger centralt i forhold til planlagt industri omkring Vordingborg, samt i forhold til de kommende års store byggeprojekter

Befolkningsprognose for Vordingborg Kommune

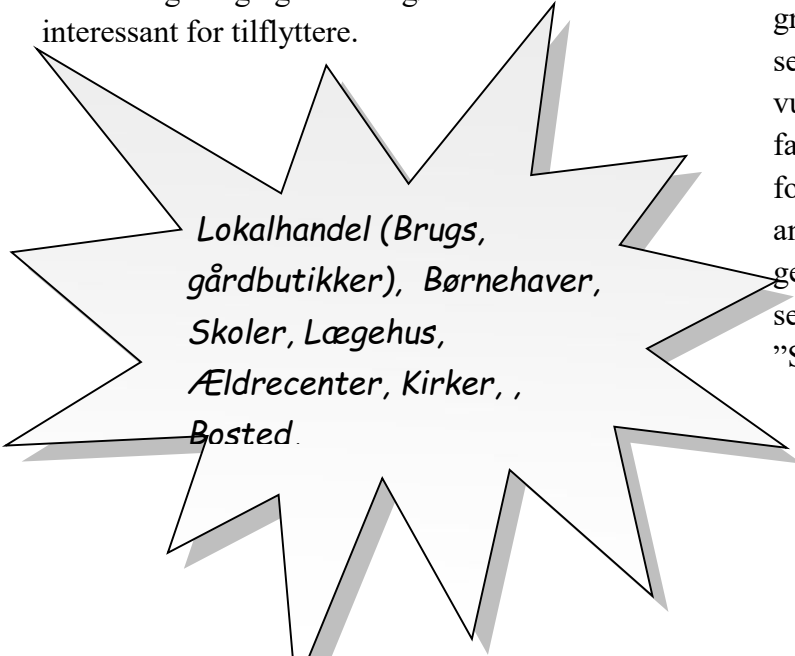
Befolkningsprognosen 2018 viser at der frem mod 2031 forventes en stigning i befolkningen i Vordingborg Kommune på 906 indbyggere, svarende til en fremgang på 2 pct. over en periode på 13 år. Prognosen viser at den positive tilvækst fra 2014-2017 vil fortsætte jævnt i årene frem mod 2031. Der ventes en stigning i aldersgrupperne 0-6 år og særligt 80-99+ år, hvor sidstnævnte aldersgruppe ventes at være tæt på fordoblet i 2031. Antallet af erhvervsaktive ventes derimod at falde.

Vordingborg Kommune/ Vestmøn

Historik		Udgangså	Prognose			Ændring fra2018 - 2031 Antal	%
2011	2017	2018	2022	2025	2031		
2.552	2.429	2.397	2.419	2.440	2.483	86	3,6

Infrastrukturen

Lokalrådet er meget opmærksom på at infrastrukturen på Vestmøn samlet set tilbyder en høj grad af service og at det er nødvendigt at arbejde for at vedligeholde dette høje niveau, både for at fastholde den fastboende del af befolkningen og også for at gøre området interessant for tilflyttere.

*Lokalhandel (Brugs,
gårdbutikker), Børnehaver,
Skoler, Lægehus,
Ældrecenter, Kirker, ,
Bosted.*

Disse faciliteter er en væsentlig del af områdets infrastruktur – de er et basalt grundlag for, at området kan fungere som samfund, såvel mht. til at fastholde og udbygge områdets bosætning såvel som at fastholde og udbygge det erhvervsliv, der i dag holder til på Vestmøn.

I modsætning til kommunens politikere, der på grundlag af prognoser fastholder, at dele af servicefaciliteterne skal beskæres, da man vurderer at områdets generelle aktivitetsniveau er faldende, - så mener Lokalrådet omvendt, at forudsætningen for at øge tilflytningen blandt andet skal findes ved at fremme udviklingen gennem vedligehold og udbygning af servicefaciliteterne – man kan kalde det ”Synlighed gennem Service”.

Vi er opmærksomme at ressourcerne i fremtiden vil være anderledes fordelt, og det vil derfor blive nødvendigt at tilgodese projekter, der kan vise, hvordan vi fremover kan få mest muligt ud af de ressourcer og midler, der vil være til rådighed.

I denne lokale udviklingsplan vil vi prioritere projekttiltag indenfor følgende områder højt:

- *uddannelse*
- *sundhed og omsorg*
- *transport*
- *kultur*
- *sport og fritidstilbud*
- *handel og erhverv*
- *internetdækning*

Vestmøn har i dag mange faciliteter, der er med til at kendetegne områdets høje grad af service og servicetilbud:

Udover de servicetilbud, der vitterlig findes i lokalområdet, så har Vestmøn en beliggenhed, der gør at man hurtigt (målt både i tid og i afstand) kan nå nærliggende egnscentre, hvor man kan finde dækning for de behov, som ikke kan dækkes helt lokalt.

I boksen har vi listet nogle områder, som Lokalsrådet anser for at være nødvendige forudsætninger for, at et lokalsamfund som Vestmøn kan fungere og dermed både fastholde og tiltrække bosætning.

Natur og Miljø

Lokalrådet er løbende involveret i naturrelaterede projekter.

Disse projekter giver de lokalboende mulighed for at nyde naturen i områder, der ellers ikke er forbeholdt offentlig adgang.

Shelter rundt om i kommunen og stier er til stor glæde for lokale såvel som turister. Lokalrådet vil i den forbindelse søge at fremme cykelsti fra Bogø færgen via Grønsundvej og ind på Møn, da Grønsundvej, uden cykelsti, er en meget farlig vej for de mange cykelturister, der kommer over med færgen.

Kunst og Kultur

Kunst og Kulturlivet spiller en stor rolle med stor variation i udbuddet. Lokalrådet er lydhør og kan være behjælpelig over for nye initiativer.

*Musik, Maleri og figurativ kunst,
Kunsthåndværk, litteratur.*

Bosætningsprojektet

Bosætningsprojektet er nu afsluttet i det hidtidige regi, men tiltaget skal videreudvikles.

Der kan skabes nye projekter, der indarbejder de hidtidige erfaringer og dette område er oplagt til områdeudvikling i LUP-regi.

Bosætningsprojektets væsentligste aktiv er de bosætningsambassadører, der byder tilflyttere velkommen, dels med blomster, dels med gode råd og en generel introduktion til lokalområdet. Alle tilflyttere får besøg af en bosætningsambassadør.

IT, Bredbånd og internet

Internet skal udbygges i lokalområdet.

Hurtigt og stabilt internet er en forudsætning for sikre fremtidens tilflytning. Dette gælder både for at man som privatperson kan få dækket sine behov for digital radio og TV, samt muligheden for distancearbejde, såvel som muligheden for professionel opkobling ved opstart af en virksomhed.

En stor del af Vestmøn har nu fået installeret fibernet. Der arbejdes på at få de sidste områder med bl.a. ved hjælp af de statslige puljer.

Vi vil støtte projekter, der afprøver og arbejder for at udbygge luftbåren internet. Dette kunne fx ske via opsætning af master eller anden teknologi.

Indsatsområdet er beskrevet under Erhvervsdelen af denne udviklingsplan.

Turisme

Attraktioner

Vestmøn er et fremragende og hyggeligt turistområde. Området tilbyder i dag mange attraktioner, som turister fra nær og fjern kommer for at nyde og for at opleve.

*Gravhøje, Blå flag strande, Camøno,
Cykelruter, Fine fiskemuligheder med bl.a.
rigtig gode ørredvande, Stier, Sheltere,
Kultur, Kunsthåndværk,
Stjerneobservatorium. Fugleliv.
Gode spisesteder og overnatning.*

Kulturarv

Kulturarven på Vestmøn strækker sig mere end 5000 år tilbage. Dette aspekt kan bidrage til mange afvekslende oplevelser for turisterne. Lokalrådet vil gerne støtte projekter, der inddrager kulturarven som en del af turisternes samlede oplevelser, når de besøger Møn.

Kunst og Kultur

Kunst og kultur er en vigtig del af tilbuddene til turisterne på Møn og Vestmøns Lokalråd vil gerne støtte initiativer, der fremmer kunst og kultur overfor turisterne.

Transport

Transportområdet på Vestmøn er de sidste år gået tilbage – der er sket besparelser med fokus på den helt lokale transport. Dette har medført at transportmulighederne for turisterne er blevet forringet. Det er lokalrådets opfattelse, at den lokale og private turisme vil have godt af et bredt transporttilbud, hvis turismen ikke kun skal forlade sig på privat biltrafik og cykelturisme.

Lokalrådet vil i den forbindelse søge at fremme cykelsti fra Bogø færgeren via Grønsundvej og ind

på Møn, da Grønsundvej, uden cykelsti, er en meget farlig vej for de mange cykelturister, der kommer over med færgen.

Busforbindelserrafik

Taxa

Privat transport

Kystturisme

Vestmøn har en flot og god badestrand, hele vejen mod syd og øst, som strækker sig fra Hårbølle Havn forbi Stenminerne til Rytsebæk og Hjelm Bugt

Vision.

Lokalrådet ønsker at udbygge og øge kystturismen på Vestmøn, ved i samarbejde med borgere, lokale foreninger og kommunen, at forbedre adgangsveje til strande, få etableret trappe, hvor der er klint, bedre parkeringsforhold, og toiletter ved de

større nedgange, renholdelse af stranden, så vi bevarer det blå flag ved Hårbøllestrand. Derudover skal der arbejdes for også at få et blå flag ved Rytsebæk.

I samarbejde med kommunen og ejeren af Hårbølle stenminer at søge at få etableret et bedre turisttilbud for området, så man kan udnytte den fine badestrand og store vanddybde, der er på stedet, samt det 3-4 ha store naturområde

Erhverv

Internet

Vision

Vestmøn Lokalråd anser god internet- og mobildækning som tværgående faktorer, der er kritiske for at fremme bosætning, kultur, turisme og beskæftigelse på Vestmøn. Internet og mobil dækning på Vestmøn skal forbedres til en kapacitet der kan understøtte små og mellemstore virksomheder, kultur og turisme.

Status

Det meste af Vestmøn har fået fibernet. Der arbejdes på at hele området bliver dækket, og der søges om midler gennem de statslige puljer.

Mål vedr. internet

Internet og mobil dækning på Vestmøn skal forbedres til en kapacitet og til en pris, der giver fuld adgang for alle beboere og kan understøtte små og mellemstore virksomheder, kultur og turisme.

Vestmøn Lokalråd anser "download/upload" hastigheder på 20MB/6MB som et realistisk minimumsmål for 95% af beboerne på Vestmøn indenfor en periode på 3 år ved introduktion af ny teknik via eksisterende telefonkabler eller 4G mobil dækning fra eksisterende udbydere.

Vestmøn Lokalråd vil arbejde for en solidarisk kooperativ model, der giver alle beboere på Vestmøn adgang til en fiber-baseret internet løsning med en hastighed på 20MB/20MB.

Mobildækning

Mobildækningen er god i direkte linje fra de eksisterende sendemaster, men varierende i kuperet terræn med udfald mange steder, og lever

ikke op til de kort over mobildækning som de enkelte teleselskaber viser.

Forhåbentlig er de nye tiltag fra bl.a. Fibia med til at få mobildækningen op på et tilfredsstillende niveau.

Handlingsplan for bedre internet og mobil dækning

- Undersøge eksisterende tekniske muligheder for bedre internet dækning, inkl. telefonnet, fibernet, el-net, mobilnet, satellit, digitalt radio- og tv-signal
- Undersøge muligheder for at forstærke mobilsignaler på husstands- eller landsby niveau
- Vurdere alternativer med hensyn til dækningsgrad, pris og tidsramme
- Orienterer via hjemmeside og lokale aviser
- Undersøge tidsramme for mobil dækning med 20MB/6MB
- Aktivt arbejde sammen med Vordingborg Kommune og lokalråd om bedre internet- og mobildækning i hele kommunen
- Tekniske muligheder for højere hastigheder i eksisterende telefonkabler og tidsrammen for indførelse af disse

Links til Mobilog app

<https://erhvervsstyrelsen.dk/hjaelp-os-med-indsamle-information-om-mobildaekningen-i-danmark>

Erhverv – SMEV (Mikro, Små og Mellemstore Virksomheder)

Vision

Vestmøn skal tiltrække og fastholde mikro, små og mellemstore virksomheder, herunder virksomheder der kan forventes at deltage i eller opstå i forbindelse med de store anlægsarbejder, der i øjeblikket sættes i gang i regionen, omfattende det ny erhvervsområde mellem Stensved og Nyråd, Statsfængslet ved Nr. Alslev, ny Storstrømsbro, nedrivning af eksisterende Storstrømsbro, elektrificering af jernbanen mellem Ringsted og Rødby, samt Femern Bælt Tunnellen.

Mål

Målet er at eksisterende virksomheder videreføres og at 10 nye virksomheder etabler sig på Vestmøn over en periode på 3 år.

Status

Vestmøn har i øjeblikket godt 50 makro, små og mellemstore virksomheder, hvoraf 15 er indenfor bygge- og anlæg og 30 ligeligt fordelt på handel, rådgivning, auto- og maskinværksteder, kultur, samt ejendomssalg og -administration.

Makro-virksomheder har mindre end 10 ansatte og under 15 millioner kroner i omsætning, mens små og mellemstore virksomheder (SMV) har mindre end 250 ansatte og under 400 millioner kroner i årlig omsætning. En liste over disse virksomheder findes på Lokalrådets hjemmeside.

Handlingsplan

En særlig tværgående indsats vil blive gjort for at forbedre mobil- og internet dækning på Vestmøn (Se Internet).

Derudover vil Vestmøns Lokalråd:

- Holde dialogmøder med eksisterende virksomheder for at kortlægge og dele viden om potentialer og barrierer for drift af virksomheder på og fra Vestmøn
- Kortlægge små virksomheder (der ikke findes i CVR registeret), især virksomheder langs grænsefladen mellem Erhverv og Turisme, f.eks. antikviteter, bed & break fast, brugshåndværk, kunsthåndværk, caféer og andre spisesteder
- Invitere beboere til iværksættermøde om, hvad der er behov for på Vestmøn og hvilke hjælpemidler der eksisterer for iværksættere
- Tilbyde virksomheder at indgå i en ”håndværkerpakke” for tilflyttere, inkl. faglig gennemgang af ejendomme og udarbejdelse af tilbud på renovering, ombygning eller tilbygning
- Annoncere tilflyttertillbud i samarbejde med lokale ejendomsmæglere (flyttes til bosætning)
- Tilbyde bygge- og rådgivningsvirksomheder at blive registreret på Vestmøn Lokalråds hjemmeside
Markedsføre Vestmøn overfor Fængselsvæsenet, Bane Danmark, Vejdirektoratet og Femern Belt i samarbejde med Vordingborg Kommune.

Landbrug og Fiskeri

Vision

Vestmøn skal fastholde et rentabelt landbrug og skovbrug med flest muligt landbrugsbedrifter og med øget lokal afsætning af produkter baseret på en bæredygtig og miljøvenlig drift, retablering af oprindelige biotoper på marginalt landbrugsland og plantning af flere læhegn, især hvor disse også kan fungere som vildtkorridorer. Fremme produktioner der kan være til gavn for Vestmøn, som fx kvæg, får mv til afgræsning af naturarealer. Fremme produktion af biobrændsel (halm -raps - pil - elefantgræs o s v) og føde til produktion af biogas (majs-roer-tang o s v) .

Mål

Målene er at bevare arbejdspladser indenfor landbrug og skovbrug. Der skal skabes større opmærksomhed og forståelse for fordelene ved miljøvenlig drift, således at man undgår klager over miljøgener fra landbrug.

Antallet af salgssteder for lokale produkter skal fordobles indenfor 3 år.

Landbrug og Fiskeri

Vestmøn er begunstiget af ”fede” ler-rige jorder, som i nuværende landbrugsplanlægning karakteriseres som ”robuste”, dvs. at de kan udnytte større gødningsmængder og derigennem mere koncentreret husdyrhold.

Vestmøn har ca. 6,000 ha landbrugsjord og yderligere 200 ha vådområder der kan benyttes til græsning. De vigtigste afgrøder er vinterhvede og vårbyg til maltproduktion, med sukkerroer som en mindre men økonomisk vigtig afgrøde og vinterraps som et iøjnefaldende afgrøde i foråret.

Der var i 2018 to registrerede gårdsalg for henholdsvis ost og vin samt sæsonbestemt salg af kødprodukter og kødkvæg og talrige vejsalg af æg og grøntsager fra køkkenhaver.

Fiskeri drives ikke længere kommercielt, men der ses meget fritidsfiskeri mellem Møn og Bogø og enkelte fritidsfiskere sælger deres fangst i Hårbølle Havn.

Maskinstationer der servicerer landbruget er medtaget under Virksomheder.

Handlingsplan

I samarbejde med ejendomsmæglere at bringe interessenter sammen.

Skovbrug

Vestmøn har ca. 600 ha skov. Alle skovene er fredskove, dvs. at de skal bestå af højstammede træer og at skovarealet skal fastholdes, men de må drives med bæredygtig drift.

Fanefjord Skov og Slothaven er specielle, fordi de ejes af 150 parthavere, der skal have bopæl i Fanefjord Sogn. Parthaverne har ret til at deltage i de årlige jagter, men også pligt til at sørge for skovenes drift og vedligehold.